

UZ DESETU OBLJETNICU MIRNE REINTEGRACIJE

Rezultati ostvareni bez ijednog ispaljenog metka

Piše Marija Molnar
marija.molnar@hrv.hr

Vijeće sigurnosti ocijenilo je prije deset godina proces mirne reintegracije Hrvatskog podunavlja jednom od najuspješnijih operacija UN-a. Završetak oružanih sukoba u Hrvatskoj mirnom reintegracijom, bez ljudskih žrtava i bez ijednog ispaljenog metka, smatra se najvećim političkim uspjehom Republike Hrvatske kao samostalne države. Mirna integracija, čiju smo desetu obljetnicu obilježili 15. siječnja, ne bi bila moguća bez političke volje i suradnje s međunarodnom zajednicom, ali pogotovo bez napora koji su u cijeli proces uložile lokalne zajednice, hrvatska i srpska, te mnoge nevladine organizacije. Njezinim završetkom stvoreni su politički, sigurnosni i administrativni preduvjeti za dugoročni proces obnove povjerenja i izgradnje mira. Zamolili smo dvojicu izravnih sudionika političkih pregovora tijekom mirne reintegracije Petra Mlinarića i Jovana Ajdukovića da se za Vukovarske novine prisjete tog vremena i otkriju kako danas, s vremenske distance od deset godina, gledaju na cijeli proces.

Mandat dug četiri sata

- Bio je to jedan od najtežih zadataka koji sam u životu obavio. Prisjećam se mučnih scena, pritisaka, udaranja šakom u stol, kojekakvih kaubojština, ponekad i prijetnji, ali nismo osjećali strah. Sve je to bila cijena i žrtva mirne reintegracije i povratka u Vukovar. Ja sam valjda jedini ikada izabrani predsjednik nekog gradskog vijeća koji je tu funkciju obavljao četiri sata i nakon toga pod pritiskom međunarodne zajednice morao dati ostavku, iako smo imali većinu. Nastojali smo u pregovorima što manje trgovati na štetu hrvatske

• *Mlinarić i Ajduković prisjećaju se burnog vremena i mučnih pregovora tijekom procesa u kojemu su se odluke donosile u centrima moći, a provodile uz velike rizike na terenu među ljudima*

Mlinarić: Hrvati su iz Vukovara izašli kao žrtve. Danas smo puno toga oprostili.

zajednice, ali smo pravili određene ustupke kako bi na kraju uspjeli omogućiti povratak ljudi u Vukovar - govori Petar Mlinarić.

Po njegovim riječima odluke su se donosile negdje drugdje, u centrima moći, a lokalni su ih ljudi samo provodili.

- Ono što nikada nismo prodali, bilo je dostojanstvo hrvatskog čovjeka, prognanika i stradalnika jer Hrvati su iz Vukovara izašli kao žrtve. U onim burnim vremenima i onim uvjetima napravili smo najbolje što smo mogli i znali. Govorim u ime cijelog tima povratnika koji je odradio teški zadatak mirne reintegracije bez ijednog incidenta. Danas, deset godina poslije, znam da smo puno toga oprostili jer čovjek naprosto mora opraštati i ne smije živjeti od osvete. Vidim dobru budućnost ispred nas, onu u kojoj su ljudi

Ajduković: Naša se očekivanja od mirne reintegracije u dobroj mjeri ispunjavaju.

zaposleni i u kojoj svatko radi svoj posao iako će proces normalizacije ljudskih i međuetničkih odnosa zasigurno uzeti još neko vrijeme. Bio bih najsretniji čovjek kada Srbi svoju djecu ne bi držali u getu jer ako se mogu družiti poslije škole, nije mi jasno zašto ne mogu zajedno sjediti i u školskoj klupi. Ostaje i pitanje ratnih zločina kao neriješeno i koje uvelike baca sjenu na mirnu reintegraciju. Najveći problem Vukovara je što mrtvi ne govore i ne mogu reći što su vidjeli. Samim tim zločince ruka pravda zasad ne dostiže - zaključuje Mlinarić.

Ne možemo vratiti živote, ali možemo imati bolju budućnost

- Prva reakcija na mirnu reintegraciju srpske nacionalne zajednice u Podunavlju bila

je strašan šok i zbuđenost. U pregovorima su aktivnu ulogu imali Vojislav Stanimirović, Miloš Vojnović, Mirko Jagetić, ja i drugi, mahom oni koji su nakon toga i ostali živjeti ovdje. Sjećam se mučnih scena uvjeravanja naših sunarodnjaka da ostanu i uzmu hrvatske dokumente, još mučnijih scena kolona ljudi koji napuštaju ovo područje jer se nisu mogli pomiriti s činjenicom da ovdje neće ostati "Krajina". Bilo je to i opasno vrijeme, puno rizika. Teško je bilo slušati optužbe Srba da smo ustaše i izdajnici kada smo im govorili da se nemaju čega plašiti, a učestalo se uhićivalo Srbe unatoč Zakonu o amnestiji. Preuzeli smo zadatak i odgovornost da zaštitimo zajednicu i učinimo za nju što više - govori Jovan Ajduković. Pojašnjava da je razum ipak nadvladao emocije i da je srpska nacionalna zajednica željela prestanak rata i povratak normalnom životu.

- Naša se očekivanja od mirne reintegracije u dobroj mjeri ispunjavaju iako još uvijek zapinjemo na elementarnim stvarima. Mora prestati doživljavanje Srba kao remetilačkoga faktora, moramo biti konstruktivni partneri u procesu oživljavanja ovog prostora, promicanja života, ekonomskog i društvenog razvoja. Irelevantno je u kojim će se školama djeca obrazovati i na kojem jeziku jer u školu idu isključivo da bi nešto naučili, ali je bitno da toj djeci pružimo dodatne aktivnosti nakon škole u kojima će pronaći sebe. Tragediju koja se dogodila ne smijemo osporavati i moramo joj iskazati dužnu pažnju. Bio bih najsretniji čovjek da mogu vratiti bar jedan uništen ljudski život, ali koliko se god ja osobno ili netko iz moje zajednice trudio, pogubljene živote ne možemo vratiti. Naša je dužnost i obveza stoga učiniti život boljim i ugodnijim za buduće generacije koje dolaze - kaže Ajduković.

Operni solisti i solistice za Vukovar

Generalni konzulat Republike Srbije u Vukovaru, priredio je tradicionalni novogodišnji koncert kao poklon građanima i građankama Vukovara. Nastupili su solisti i solistice opere Narodnog kazališta u Beogradu Dragana Popović, Ljubomir Popović i Dragoljub Bajić te opere HNK u Osijeku Sanja Uroić-Ljutić, Vlaho Ljutić i Slobodan Cvetičanin, a na klaviru ih je pratila Nevena Živković. Uz nazočnost generalne konzulice Srbije u Vukovaru Bojane Ristić, gradonačelnice Vukovara Zdenke Buljan, vjerskih i političkih predstavnika, koncert je pratilo veliki broj Vukovaraca i Vukovarki. Generalna konzulica Bojana Ristić istaknula je kako je iza nas jedna teška, ali uspješna godina. -Ono što smatram posebno važnim jeste činjenica da su obje naše zemlje i Republika Srbija i Republika Hrvatska učinile nove korake u okviru europskih integracija. Zalažući se za europske vrijednosti, zalažemo se za puno poštovanje teritorijalnog integriteta i državnog suvereniteta i Republike Srbije i Republike Hrvatske te svih ostalih država u Europi. Nadam se da će 2008. godina biti godina daljnjeg napretka međudržavnih i dobrosusjedskih odnosa Republike Srbije i Republike Hrvatske te da će ti odnosi u svim sferama života i rada biti sve bolji i sadržajni u interesu svih građana obje zemlje, istaknula je generalna konzulica Ristić. Realizaciju koncerta pomogli su Ministarstvo za dijasporu Vlade Republike Srbije, Pravoslava crkvena općina Vukovar, Franjevački samostan i hotel Lav. **M.M.**

NORVEŠKA POTVRDILA SIRETINO IZRUČENJE SRBIJI

Sireta je u Hrvatskoj već osuđen

Odluku norveškog Ministarstva pravde o izručenju Damira Sirete (43) Srbiji zbog ratnog zločina na Ovčari pozdravilo je Tužiteljstvo za ratne zločine Republike Srbije koje smatra da je ta odluka izraz povjerenja srbijanskim pravosudnim organima.

Nakon saznanja da se Sireta krije u Norveškoj, tužiteljstvo je na preuzimanju ovog predmeta radilo više od godinu dana. Tijekom procesa Ovčara pred Vijećem za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu pojavili su se dokazi da je Sireta, kao pripadnik Teritorijalne obrane Vukovara, odgovoran za ubojstva u hangaru i nad jamom na Ovčari 1991.

Odluka norveškog ministarstva da imigranta Siretu izruči Srbiji presedan je, s obzirom da su norveški sudovi do sada odbijali ekstradiciju osoba s ter-

Damir Sireta

itorije te zemlje. Pri dvama posjetima predstavnika srbijanskog Tužiteljstva za ratne zločine norveškim pravosudnim tijelima prošle godine, predložena je mogućnost da se ovaj slučaj procesuiru u Srbiji zbog profesionalizma iskazanog u vođenju procesa za ratni zločin nad 200 hrvatskih civila i ratnih

zarobljenika na Ovčari.

Damir Sireta uhićen je u Norveškoj u prosincu 2006. temeljem crvene Interpolove tjeralice kada su norveške vlasti pokrenule postupak preispitivanja hrvatskog zahtjeva za izručenje Sirete jer je on u Hrvatskoj osuđen u odsutnosti na 12 godina zatvora za ubojstvo počinjeno 1991. u Vukovaru.

- Iako je protiv ovakve odluke norveškog ministarstva moguće uložiti žalbu Kraljevskom vijeću, tužiteljstvo se nada skorom izručenju Sirete i njegovom pojavljivanju pred srpskim pravosuđem - stoji u priopćenju koje je povodom odluke norveških pravosudnih organa izdalo srbijansko Tužiteljstvo za ratne zločine.

Marija Molnar